

Lakivaliokunta

Keskiviikko 18.2.2026 klo 9.30—10.45

Läsnä

puheenjohtaja Juho Eerola ps
jäsen Pekka Aittakumpu ps
jäsen Atte Harjanne vihr (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (3 osittain)
jäsen Pia Hiltunen sd (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Aleksi Jäntti kok (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Anette Karlsson sd
jäsen Mari Kaunistola kok (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd

Sihteerit

valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 9 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. E-kirje: Euroopan komission strategiat digitaalisesta oikeudesta ja oikeusalan koulutuksesta

Valtioneuvoston E-selvitys E 6/2026 vp

Liiteasiakirja E-kirje: Euroopan komission strategiat digitaalisesta oikeudesta ja koulutuksesta 2025-2030

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Asia on saapunut lakivaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti ryhtyä kuulemaan asiantuntijoita. Kutsutaan kuultavaksi: oikeusministeriö.

Pöytäkirja LaVP 7/2026 vp

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 5/2026 vp

Asiantuntijasuunnitelma HE5_26_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 4

Ennakkokäsittely

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 61/2025 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 57/2025 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta A 5

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä kappaleen 15 loppuun lisättiin seuraavat kaksi virkettä: ”Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota myös siihen, että ehdotettu rangaistustaso ei mahdollista tiettyjen rikoksen ilmitulon ja selvittämisen kannalta tarpeellisten pakkokeinojen käyttöä (esimerkiksi laite-etsinnän tai kotietsinnän toimittamista), jotka mahdollistaisivat tehokkaamman puuttumisen rikolliseen toimintaan. Edellä todetuin tavoin rikosten rangaistusasteikot tulee kuitenkin asettaa rikosten rangaistusarvon perusteella eikä esimerkiksi tietyn pakkokeinon käytön mahdollistamiseksi.”

Kappaleen 16 loppuun lisättiin seuraavat kolme virkettä: ”Hallituksen esityksen muutoksilla pyritään vaikuttamaan lasta seksuaalisesti esittävien kuvien ja raakaa väkivaltaa esittävien kuvien kysynnän ja tarjonnan vähentämiseen. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että erityisen raakaa, lapseen kohdistunutta väkivaltaa sisältävän materiaalin hallussapito näyttäytyy rangaistusasteikon valinnasta johtuen vähemmän vakavana kuin lapseen kohdistuvan seksuaalisen materiaalin hallussapito, vaikka molempia käytetään muun muassa seksuaalisessa tarkoituksessa. Lisäksi rangaistusasteikko johtaa siihen, että väkivaltakuvauksen hallussapitoa koskeva rikos vanhenee kahdessa vuodessa, kun taas lasta seksuaalisesti esittävän materiaalin hallussapito vanhenee viidessä vuodessa.”

Kappaleesta 17 poistettiin toinen virke.

Kappaleen 18 ensimmäinen virke muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Lakivaliokunta pitää kuitenkin perusteltuna, että ehdotetun rikoslain 17 luvun 17 a §:n osalta arvioidaan, tulisiko lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidon osalta säätää itsenäinen rangaistussäännös ja sen osalta säätää mahdolliseksi seuraamukseksi vankeusrangaistus.”

Pöytäkirja LaVP 7/2026 vp

Valiokunnan lausumaehdotus muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi rikoslain 17 luvun 17 a §:ssä tarkoitetun väkivaltakuvauksen hallussapitoa koskevan rangaistussäännöksen osalta, tuleeko lapsiin kohdistuvaa raakaa väkivaltaa esittävän materiaalin hallussapidon osalta säätää itsenäinen rangaistussäännös ja sen osalta säätää mahdolliseksi seuraamukseksi vankeusrangaistus.”

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Selvitys Tuomioistuinviraston perustamista koskevan uudistuksen toimivuudesta ja vaikutuksista

Valiokunnan oma asia O 58/2025 vp

Liiteasiakirja Tuomioistuinviraston ehdotus selvitykseksi lakivaliokunnalle 20.8.2025

Liiteasiakirja Tuomioistuinviraston arviointi. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:79

Asiantuntijalausunto O 58/2025 vp LaV 18.02.2026 hallitusneuvos Anne Hallavainio, oikeusministeriö A 6

Asiantuntijalausunto O 58/2025 vp LaV 18.02.2026 ylijohtaja Pasi Kumpula, Tuomioistuinvirasto B 6

Asiantuntijalausunto O 58/2025 vp LaV 18.02.2026 Senior Advisor Kimmo Halme, 4Front Oy C 6

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- hallitusneuvos Anne Hallavainio, oikeusministeriö, liite
- ylijohtaja Pasi Kumpula, Tuomioistuinvirasto, liite
- Senior Advisor Kimmo Halme, 4Front Oy, liite

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 198/2025 vp

Asiantuntijalausunto HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 esittelijäneuvos Heini Färkkilä, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia A 7

Asiantuntijalausunto HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 tietosuojavaltuutettu Anu Talus, tietosuojavaltuutetun toimisto B 7

Asiantuntijalausunto HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 professori Olli Mäenpää C 7

Asiantuntijalausunto HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 apulaisprofessori Jyri Paasonen D 7

Asiantuntijalausunnon liite HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 apulaisprofessori Jyri Paasonen / Esitys E 7

Asiantuntijalausunto HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 Maahanmuuttovirasto F 7

Asiantuntijalausunto HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 Elinkeinoelämän keskusliitto ry G 7

Lisäselvitys HE 198/2025 vp LaV 18.02.2026 Rikosseuraamuslaitos H 7

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- esittelijäneuvos Heini Färkkilä, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, liite
- tietosuojavaltuutettu Anu Talus, tietosuojavaltuutetun toimisto, liite
- professori Olli Mäenpää, liite

Etäyhteyksin kuultavana

- apulaisprofessori Jyri Paasonen, liite

Pöytäkirja LaVP 7/2026 vp

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- Maahanmuuttovirasto, liite
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry, liite
- Rikosseuraamuslaitos, liite

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi esitutkintalain, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain ja oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 188/2025 vp

Lisäselvitys HE 188/2025 vp LaV 18.02.2026 professori Mikko Vuorenpää A 8

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- professori Mikko Vuorenpää, liite

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 16 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 71/2025 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 20/2025 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 3/2026 vp

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 3/2026 vp on saapunut valiokuntaan.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle eurooppalaista sähköisten todisteiden esittämismääräystä ja säilyttämismääräystä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 175/2025 vp

Valiokunnan lausunto LiVL 2/2026 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunto LiVL 2/2026 vp on saapunut valiokuntaan.

11. Muut asiat

- Todettiin valiokunnan tapaaminen Eurojustin, Europolin ja EPPOn edustajien kanssa torstaina 19.2.2026 klo 9.30-12.00, Arkadiasali E417.
- Todettiin valiokunnan mahdollinen vierailu oikeusministeriössä torstaina 16.4.2026 klo 10.00 - 12.00, Meritullinkatu 10.
- Keskusteltiin valiokunnan keskiviikon kokouksen alkamisajankohdasta ja todettiin, että maaliskuun alusta keskiviikon kokoukset alkavat kello 9.00.

12. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 20.2.2026 klo 9.15 etäkokous.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Pöytäkirja LaVP 7/2026 vp

Valiokuntaneuvos Mikko Monto